

áo

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.563/2018/14.

A tanács tagjai: . Mocsár Attila Zsolt a tanács elnöke
. Szabolcsi-Varga Krisztina előadó bíró
. Harter Mária bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője:
Ügyvédi Iroda
(Ügyvédi Iroda címe;
ügyintéző: Dr. Kontra Judit pártfogó ügyvéd)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője:
. Kövágó László ügyvéd
(ügyvéd címe)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
a felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
Törvényszék
7.Pf.20.756/2017/4.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
Járásbíróság
1.P.20.599/2016/36.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 1.512.600 (egymillió-ötszáztizenkettőezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló bank 2005. május 18-án deviza alapú hitelszerződést kötött a perben nem álló **B.É.** és **B.J.** adósokkal, valamint a felperessel és B.J.Nnével mint készfizető kezessel. A szerződés alapján a bank a 81.270 CHF összegű hitelkeret terhére maximum 11.000.000 forint, a hatályba

lépés napján érvényes deviza vételi árfolyamon számított deviza ellenértékének megfelelő 67.704,81 CHF kölcsönt folyósított az adósok részére 15 év futamidőre. A szerződéskötés előzménye volt **B.É.** adós CHF alapú, 15.000.000 forint kölcsön nyújtására vonatkozó 2005. január 26-án kelt hitelkérelme, amit társigénylőként **B.J.**, valamint a készfizető kezesek is aláírtak. **B.É.** adós a hitelkérelemmel egyidőben a deviza alapú hitel kockázatainak a tudomásul vételéről szóló alperesi tájékoztatást is aláírt. A hitelszerződés 1. 7. pontjában foglaltak szerint az adósok és kezesek tudomásul vették, hogy a bank a kölcsönt és járulékait, a tartozás összegét devizában tarja nyilván, és emiatt ezek forintban kifejezett összege a mindenkori magánszemélyekre vonatkozó deviza eladási árfolyam függvényében változhat. A szerződés 10.12. pontjában az adósok és a kezesek kifejezetten arról nyilatkoztak, hogy megértették azt a banktól kapott felvilágosítást, amely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet abban az esetben, ha a kölcsön devizanemének forint árfolyama jelentősen változik, de a kölcsönt a szerződésben foglaltaknak megfelelően, ennek ismertetében is igénybe kívánják venni. A szerződésből eredő kötelezettségeit illetően a felperes közjegyzői okiratba foglaltan egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett. A felek 2011. május 09-én a szerződést akként módosították, hogy a futamidőt - a tőketartozás 48.596,8 CHF-ben való rögzítése mellett - 2030. május 24-ig meghosszabbították, egyidejűleg a tőke törlesztésére két évi türelmi időt kötöttek ki. A fizetési kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt a jogviszony közjegyzői okiratba foglalt felmondása és a követelés engedményezését követően az alperes közokirat végrehajtási záradékolása útján végrehajtást kezdeményezett a felperes ellen.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében a Pp. 369. § a) pontjára figyelemmel az ellene folyó végrehajtás megszüntetését kérte, elsődlegesen arra alapítottnak, hogy lényeges szerződési tartalomra vonatkozó megállapodás hiányában sem hitel-, sem kölcsönszerződés nem jött létre, ha mégis létrejött, a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiba ütközése miatt semmis. Állította, hogy a bank az árfolyamkockázatról félretájékoztatta, a csatolt nyilatkozat nem felel meg a 2/2014. PJE jogegységi határozatban foglaltaknak, mivel a részletes szöveges magyarázatot nem pótolhatják matematikai képletek.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a létrejött deviza alapú kölcsönszerződés érvényes.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító döntését azzal indokolta, hogy a szerződő felek között létrejött a szerződés, a kölcsönszerződés érvénytelenségét a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésének felperes által hivatkozott pontjai alapján nem látta megállapíthatónak. A kölcsönösszeg meghatározottsága tekintetében azt emelte ki, hogy a szerződésben szerepelt a forintösszeg, a kirovó pénznem, az átváltás napja, mindezekből pedig egyértelműen kiszámítható volt a kölcsön 67.704, 81 CHF összege. Nem fogadta el a felperesnek azt a hivatkozását, hogy a szerződésnek a hitelkeret és a kölcsönösszeg közötti viszonyt szabályozó pontjai ellentmondásosak lennének. Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés tisztességtelensége körében a **B.É.** adós által 2005. január 26-án aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmát értékelte. Az okirat alapján bizonyítottan találta, hogy a bank egy átlagos szinten tájékozott fogyasztó részére elegendő tájékoztatást adott, amit alátámasztott a felperes személyes nyilatkozata is.
- A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján, helyes indokaira figyelemmel hagyta helyben, hangsúlyozva, hogy az ítélet indokolása hiánytalanul megfelelt a Pp. 221. § (3) bekezdésében foglaltaknak. A fellebbezésben

írtakkal kapcsolatban azt emelte ki, hogy az elsőfokú bíróság a keresetben hivatkozott valamennyi érvénytelenségi okot megvizsgálta, és az indokolásban a konkrét szerződési rendelkezésekre hivatkozással álláspontja jogi indokait elegendő részletességgel kifejtve adta döntésének helytálló magyarázatát. A banknak a kamatparitás közgazdasági alapjairól való tájékoztatás nem volt kötelezettsége, az árfolyam lényeges változása pedig köztudomásúan 2008 évtől következett be, így a 2005. évi szerződéskötéskor ennek jelzése a bank részéről nem volt elvárható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [5] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása, a keresetének helytadó határozat meghozatala, másodlagosan az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A Pp. 221. § (3) bekezdésére utalással azt fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása formális, az érvénytelenségre vonatkozó állításai tételes cáfolatát jogszabályi hivatkozással is alátámasztottan nem tartalmazza. Az alperes nem bizonyította, hogy az árfolyamkockázat feltárása a régi Hpt. 203. §-ában megkövetelt módon megtörtént, az általa megjelölt szerződési feltételek nem az árfolyamkockázat ismertetését, hanem a hatását szabályozták. A kockázat hatását leíró mechanizmus, számítási mód a jellegéből adódóan nem feleltethető meg a kockázatra vonatkozó egyértelmű és világos ismertetésnek. Kifogásolta azt is, hogy nem kapott tájékoztatást az árfolyamkockázathoz benne rejlő elemként kapcsolódó kamatparitás fogalmáról sem.

A régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerinti érvénytelenség tekintetében azzal érvelt, hogy a régi Hpt. 210. § (1) bekezdésére figyelemmel a devizában kifejezett kölcsönösszeget a szerződésnek írásban kell tartalmaznia, ennek a követelménynek azonban a szerződés írásbeli tartalma nem felelt meg. A forintban folyósítandó kölcsön CHF összegét meghatározó 1.3. és 1.4. pontok egymásnak ellentmondanak: a CHF kölcsönösszeg vonatkozásában egyértelmű írásbeli rendelkezés nincs, adott esetben a hitelkeret nem a felek által meghatározott mértékű. A bíróság megszegte a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat is, mert döntése a bizonyítékokból levont téves és okszerűtlen következtetés eredménye, e körben az ítélet indokolása a Pp. 221. § (1) bekezdése második mondatában foglaltakat nem tartalmazza. A pertárgy értéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja alapján nem megállapítható, így az illeték számításának alapja 600.000 forint.

- [6] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Álláspontja szerint a felperes felülvizsgálati kérelme az első- és másodfokú eljárásban előadott érvein kívül új érvrendszert nem tartalmaz. A kockázatteltáró nyilatkozatból megállapíthatóan a felperes már a hitelkérelem benyújtása időszakában megkapta a szükséges tájékoztatást, amelytől eltérő tartalmú tájékoztatásra a felperes bizonyítást nem ajánlott fel. A bíróságok azt is helyesen állapították meg, hogy a szerződés nem ütközik a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [7] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [8] A Pp. 270. § (2) bekezdésében, valamint a 275. § (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi és eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [9] A jogerős ítélet nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, csupán a felülvizsgálati kérelemben foglalt többirányú érvelése folytán -

részben eltérő sorrendben -mutat rá az alábbiakra:

- [10] A szerződő felek hitelszerződést kötöttek, és ennek 1.2. pontja alapján a bank hitelkeretet nyitott 81.270 CHF összegben, amelynek terhére az adósoknak 11.000.000 forint kölcsönt adott. A hitelkeret terhére igénybe vehető kölcsön maximális összege 11.000.000 forint volt, és annak deviza ellenértéke nem lehetett több a hitelkeret összegénél. A szerződés megkötésére 2005. május 18-án, hatályba lépésére 2005. május 24-én került sor (szerződés 2.1. pontja). A kölcsön összege a 11.000.000 forintnak a hatályba lépés napján érvényes deviza vételi árfolyamon számított deviza ellenértéke volt, ami 67.704,81 CHF-nek felelt meg.
- [11] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződésnek a hitelkeret és a kölcsönösszeg közötti viszonyt szabályozó - a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott - 1.3. és 1.4. pontjai nem állnak ellentmondásban egymással. A szerződés 1.2. pontja az adósok forintigénye alapján nyújtott kölcsön deviza ellenértéke kiszámításának módját rögzítette. Ennek kiegészítéseként az 1.3. pont azt az esetet szabályozta, ha a deviza ellenérték a hitelkeret nagyságát nem éri el. Az 1.4. pont pedig arra az esetre tartalmazott rendelkezést, ha a deviza ellenérték a szerződéskötés és hatályosulás közötti árfolyamváltozásra tekintettel a hitelkeretet meghaladja. Mind az 1.3., mind az 1.4. pontokban foglaltakból azonban egyértelműen következik, hogy a kölcsönösszeg mindkét szabályozott esetben - az 1.2. pontban írtakkal egyezően - a 11.000.000 forintnak a hatályba lépés napján átszámított deviza ellenértéke volt. Mindebből megállapítható a kölcsön összege, melynek visszafizetéséért vállalt készfizető kezességet a felperes.
- [12] Az árfolyamkockázat viseléséről szóló kikötés tisztességtelenségének vizsgálata körében a Kúria előrebocsátja: a 2005. január 26-án kelt kockázatviselésről szóló banki tájékoztatót a felperes nem, kizárólag **B.É.** adós írta alá. Erre tekintettel a felperesnek nyújtott tájékoztatás tartalmát illetően nem a külön nyilatkozatban foglaltakat, hanem a felperes által is aláírt hitelszerződésben írtakat, annak a devizában való nyilvántartásra vonatkozó 1.7 pontját és a kockázatviselést illető 10.12. pontját - az ezekkel egyező tartalmú, a felperes kötelezettségvállalását is tartalmazó közokirat 13. és 20. pontjait - kellett értékelni.
- [13] A hivatkozott szerződési kikötésekből megállapíthatóan a felperes tudomásul vette, hogy az árfolyamváltozás hatással lehet fizetési kötelezettségének mértékére, erről a bank tájékoztatta, továbbá arról is, hogy így jelentős árfolyamkockázata keletkezhet, ha a kölcsön devizanemének (CHF) forint árfolyama jelentősen változik (közjegyzői okirat 20. pont). A tisztességtelenség vizsgálata tekintetében irányadó 2/2014. PJE jogegységi határozat értelmében a tájékoztatás akkor tekinthető megfelelőnek, ha abból kitűnik, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztő részletek akár jelentősen is megemelkedhetnek. Az Európai Unió Bíróságának a másodfokú bíróság döntését követően a C-51/17. sz. ügyben hozott ítélete szerint a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásnak ki kell terjednie arra, hogy a nemzeti fizetőeszköz a nyilvántartási devizanemhez képest való leértékelődése jelentős is lehet, a gazdasági változás bekövetkezésének reális esélye van, valamint rá kell mutatnia mindezek adóssá terhelő pénzügyi kötelezettsége emelkedésével való összefüggésére. Mindezen feltételeknek a bank szerződésben nyújtott tájékoztatása megfelelt. Ezt a megfelelő tájékoztatást személyes meghallgatása során tett nyilatkozatában a felperes sem vitatta. A kamatparitás fogalmáról való tájékoztatással és a forintgyengülést előre vetítő banki információk hiányával kapcsolatban a Kúria egyetért a jogerős ítélet helyes okfejtésével, melynek megismétlését és kiegészítését szükségtelennek találta.
- [14] A Kúria rámutat arra is, hogy a perbeli hitelszerződés megkötésekor hatályban volt 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 209. § (1) bekezdése és 209A. §-a alapján a fogyasztói szerződés tisztességtelen kikötésére

nézve a fogyasztót megtámadási jog illette meg, amelyet a 236. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelően - részletekben történő teljesítés esetén az első teljesítéstől számított - egy éven belül gyakorolhatott. Az alperes védekezésében nem hivatkozott a felperes megtámadási határidőn túli igényérvényesítésére, ezért ez a körülmény nem volt az érdemi döntés körébe vonható.

- [15] Alaptalan az a felülvizsgálati hivatkozás is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása formális lenne. A másodfokú bíróság ítélete 5. oldalán kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság megvizsgálta és értékelte a felperes által hivatkozott érvénytelenségi okokat, azokat nem találta megalapozottnak, indokait részletesen kifejtette, helytállóan utasította el a keresetet.
- [16] A felülvizsgálati kérelem utolsó bekezdésében előadott, az eljárási szabálysértésekre vonatkozó érvelés konkrétumok hiányában nem volt értékelhető. A felperes nem tért ki arra, hogy melyik bíróság és mennyiben sértette meg a Pp. 221. § (1) bekezdését, a Kúria megítélése szerint ugyanakkor mindkét fokú bíróság kellően megindokolta az álláspontját.
- [17] A felülvizsgálati illeték számításnak alapja a Pp. 24. § (2) bekezdés g) pontjának megfelelően a „végrehajtási összeg”, azaz a végrehajtási ügyérték, ami jelen esetben 15.126.300 forint. Nem helytálló ezért a 600.000 forint illetékalappal kapcsolatos érvelés.
- [18] A kifejtettekből következően nem állapítható meg, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból a jogerős ítélet akár anyagi jogi, akár eljárásjogi szempontból jogszabálysértő lenne, ezért azt a Kúria - az indokolás kiegészítésével és pontosításával - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [19] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (1) és (5) bekezdésében és a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg.
- [20] A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet (Kmr.) 13. § (1) bekezdésére tekintettel a 14. §.-ban foglaltak alapján az állam viseli.
- [21] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. május 29.

. Mocsár Attila Zsolt s.k. a tanács elnöke, dr. Szabolcsi-Varga Krisztina s.k. előadó bíró,
Harter Mária s.k. bíró

dr.

A kiadmány hitelül:

BB

bírósági ügyintéző